

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
"Геоглобалістика"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90; залікових модулів - 1
Семестр, Рік	II / 1
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Коломієць Катерина Василівна; кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	0482687693
E-mail:	kolomiyets@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год., вівторок, 14.00-15.00 Онлайн-консультації: ZOOM – четвер 15.00-15.30 (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти зможуть поставити питання під час консультації (вівторок, з 14.00-15.00). Інші види комунікації: група в Telegram, очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом.

e-mail: kolomiyets@onu.edu.ua

телефон: 0482687693

соціальні мережі: Telegram (за вказаним номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни - системний характер глобалізаційних процесів на всіх рівнях життєдіяльності суспільства.

Пререквізити курсу: ефективність засвоєння змісту дисципліни "Геоглобалістика" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: "Основи суспільної географії", "Регіональна економіка з основами регіональної політики", "Політологія", "Економічна теорія", "Міжнародний туризм", "Географія туризму".

Мета курсу - розкрити зміст навчального курсу, передумови та основні етапи його становлення, вивчити проблеми та основні тенденції сучасного цивілізаційного розвитку, концептуальні уявлення про формування майбутнього світоустрою в аспекті світової глобалістики.

Завдання дисципліни: - визначення сутності сучасного етапу розвитку людства та оцінки його ціннісної парадигми; виявлення основних факторів і тенденцій, які впливають на розвиток світу; розкриття сутності трансформаційних змін у глобальному середовищі; критичне оцінювання різноманітних підходів, які мають місце з проблем цивілізації; оволодіння аналітичними навичками характеристики вирішення сучасних глобальних проблем; вироблення теоретико-прогностичних уявлень про постглобалізаційний етап розвитку людства.

Очікувані результати. Здобувач повинен знати:

- предмет і об'єкт глобалістики, її сучасну методологію, загальний зміст і завдання;
- історію розвитку наукових досліджень глобальних проблем; зміст глобальних процесів і явищ;
- виявляти явища глобалізації у навколишньому середовищі і з'ясувати їх позитивні та негативні наслідки; сутність екологічного імперативу, проблем глобальної екології;

- суть окремих «великих» та «малих» глобальних проблем людства, форми їх прояву в різних регіонах світу, причинно-наслідкові зв'язки між ними;
- сутність концепції сталого розвитку як стратегії розвитку людства на XXI ст., її економічний аспект; витоки, категорії, індикатори сталого розвитку;

вміти:

- аналізувати процеси глобалізації як історичного процесу, глобальні проблеми світу за територіальним принципом; прояви глобалізації в господарському житті; різницю в рівнях та темпах вирішення глобальних проблем по регіонах світу; сучасні загрози світовій безпеці; проекти шляхів розв'язання глобальних проблем людства; взаємозв'язки глобальних проблем людства;
- класифікувати глобальні проблеми людства за походженням, гостротою прояву у різних регіонах світу;
- висловлювати судження про основні напрями вирішення глобальних проблем людства; рух антиглобалістів; пропонувати способи розв'язання глобальних проблем людства;

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних занять (12 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Перелік тем (загальні блоки)

Тема 1. Теоретико-практичні основи становлення глобалістики та сучасний стан її розвитку.

Глобалізація – процес формування цілісного світу. Передумови формування глобалістики. Поняття, об'єкт, предмет та принципи глобалістики. Основні теоретико-методологічні школи глобалістики. Становлення та розвиток глобалістики в Україні.

Тема 2. Глобалізація як багатовимірний процес розвитку людства.

Поняття та сутність глобалізації. Основні підходи до дослідження глобалізаційних процесів, їх сутність та характеристика. Тенденції глобалізації. 4. Сутність та характеристика багатовимірності процесу глобальних змін. Україна в процесі глобальних трансформаційних змін і перетворень.

Тема 3. Політико-правові процеси глобальної трансформації.

Поняття, джерела та рушійні сили політичної глобалізації. Політична система суспільства в епоху глобальних трансформаційних змін. Новий зміст державного суверенітету в умовах глобалізації. Роль права в процесі глобальних перетворень. Тенденції трансформації права. Особливості глобальних трансформаційних змін постсоціалістичних країн. Виникнення глобальної політики. Глобалізація мілітарної системи.

Тема 4. Економічна глобалізація як етап розвитку світового господарства.

Економічна глобалізація як складова системних глобальних змін. Поняття світового економічного простору та циклічність розвитку світового господарства. Фактори відмінності глобалізації й інтеграції. Поняття, сутність та характеристика парадигми розвитку світової економіки.

Тема 5. Мультинаціональні корпорації і світове виробництво.

МНК і світова виробнича мережа. Світова конкуренція і глобалізація організації бізнесу. Мережа глобального виробництва: галузеві порівняння. Сучасні зразки національного залучення до світової виробничої мережі. Глобалізація бізнесу: національні впливи. МНК і функціонування національної економіки.

Тема 6. Соціальні інститути в контексті глобалізаційного розвитку.

Концепція «глобального громадянського суспільства» як альтернатива сучасної глобалізації. Проблеми формування глобального громадянського суспільства. Проблеми становлення і трансформації громадянського суспільства в Україні. Наука і освіта як чинники глобального розвитку. Глобальний розвиток освіти. Еволюція інституту сім'ї в умовах глобалізації. Людина як об'єкт і суб'єкт глобальних змін.

Тема 7. Культурно-цивілізаційні аспекти глобалізації

Культура. Цивілізація. Культурно-цивілізаційні грані глобалізації. Зміст і сутність поняття «універсалізм». Універсальність і гомогенізація глобалізаційного процесу. Розмаїття культур і глобальна контркультура. Стратегії культурно-цивілізаційного розвитку в умовах глобалізації. Діалог та полілог культур. Культурно-цивілізаційна ідентичність в умовах глобальних трансформацій. Глобалізація культури і культура глобалізації. Культурна політика держави в умовах глобальних трансформаційних змін.

Тема 8. Глобальні проблеми сучасності: постановка питання.

Поняття, систематизація та класифікація глобальних проблем. Тенденції глобалізації. Доктринальне розуміння тенденцій глобалізації. Зростання соціально-економічної нерівності населення між бідними і багатими країнами – головна проблема сучасності. Поняття та характеристика екологічних проблем. Демографічні проблеми сучасності. Демографічна ситуація та демографічні тенденції в Україні. Проблеми енергетичного забезпечення глобального світу.

Тема 9. Глобальна деградація довкілля у ХХ-ХХІ ст.

Глобалізація і довкілля. Форми глобалізації проблеми довкілля. Глобалізація проблеми довкілля у світлі історії. Глобальні проблеми, глобальні відповіді. Спільні блага і національне прилучення до глобальних екологічних проблем: планетарне потепління, стоншення озонового шару та забруднення морського середовища. Сучасна модель глобальних змін у довкіллі та їхні політичні наслідки.

Рекомендовані літературні джерела:

1. Бойко О. П. Глобалістика : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2018. 79 с.
2. Внучко С. М. Політична глобалістика : навч. посіб. К. : ВПЦ «Київський університет», 2017. 383 с.
2. Брич В.Я., Охота В.І. Міжнародна конкурентоспроможність країн в умовах глобалізації: Монографія. Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2019. 211 с.
3. Глобальна економіка : навч. посіб. / О. В. Довгаль, У. Я. Андрусів, О. В. Ткаліч, О. С. Павленко. Івано - Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019. 262 с.
4. Дністрянський М. С. Політична географія України: навчальний посібник. Львів : ЛНУ Імені Івана Франка, 2014. 348 с.
5. Книш М. М. Політико-географічна глобалістика : навч. посібник / М. М. Книш, Л. І. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 484 с.
6. Липов В. В. Глобальна економіка : навчальний посібник : у 2-х частинах. Частина 1. Теоретичні засади глобальних досліджень. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 228 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/18469/1/2017-Липов%20В%20В.pdf>.
7. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України: Монографія / Булатов О.В., Козак Ю.Г., Козюк В.В. та ін. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 504 с.
8. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики: навч. посіб. для студентів геогр. та екон. спец. ВНЗ / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 370 с.

Додаткові джерела:

1. Географія світового господарства (з основами економіки) : навч. посібник [за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова та ін.]. К. : Знання, 2011. 640 с.
2. Глобалізація і безпека розвитку : монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко [та ін.]. К. : КНЕУ, 2001. 733 с.
3. Лукашевич В. М. Глобалістика : навч. посібник / В. М. Лукашевич ; [2-ге вид., доп. і перероб.]. Львів : Новий Світ-2000, 2010. 440 с.

4. Мартен, Д. *Метаморфози світу: соціологія глобалізації* / Домінік Мартен, Жан Люк Мецжер, Філіп П'єр ; К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 302 с.
5. Мочерний С.В. *Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія*/ С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, С.В. Фомішин. К.: Ніка-Центр, 2006. 200 с.
6. *Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія* / Кол. Авт.; за ред. Я.Б.Олійника, Б.П.Яценка, В.К.Бабарицької. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 145 с.
7. Суліма Є. М. *Глобалістика : підручник* / Є. М. Суліма, М. А. Шепелев. К. : Вища школа, 2010. 544 с.
8. Sych V., Yavorska V., Kolomiyets K. Formation of regional inter-sectoral complexes of recreation and tourism activity as a sign of structural reorganization of the economy // *Journal of Education, Health and Sport*. 2021. Vol. 11(11). P.237-248.
9. Tranchenko L. V., Yavorska V. V., Tranchenko O. M., Sych V. A., Kolomiyets K. V. Theoretical approaches to the creation and realization of competitive advantages by a tourist enterprise. *Вісник Одеського національного університету. Серія Географічні та геологічні науки*. Одеса, 2020. Том 25. Вип. 1 (36). С. 173-183.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну (2-й семестр), якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль									Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
7	7	8	8	8	8	8	8	8	30	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.